

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	
II. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII.....	
III. KANONY POLITYKI SPOŁECZNEJ.....	
IV. RAPORT O STANIE MIASTA I GMINY RYN.....	
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ.....	
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	
3. GOSPODARKA.....	
4. TURYSTYKA.....	
5. MIESZKAŃCY.....	
6. GMINA RYN NA TLE POZOSTAŁYCH GMIN POWIATU GIŻYCKIEGO.....	
V. ANALIZA SWOT.....	
1. UWAGI OGÓLNE.....	
2. TABELY ANALIZY SWOT.....	
VI. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ANALIZY SWOT.....	
1. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY SPOŁECZNE NA TERENIE GMINY RYN.....	
VII. OBOWIĄZUJĄCE USTAWODAWSTWO.....	
VIII. STRATEGIA DZIAŁAŃ.....	
1. MISJA, OBSZARY INTERWENCJI, CELE PODSTAWOWE, CELE SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA I SPODZIEWANE EFEKTY.....	

2. PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ STRATEGII I PODMIOTY WSPIERAJĄCE.....

3. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE STRATEGII.....

4. FINANSOWANIE STRATEGII.....

5. OKRES REALIZACJI PROGRAMU.....

IX. ZAKOŃCZENIE.....

I. WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późniejszymi zmianami) nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Sytuacja gospodarcza, narastanie problemów społecznych, powiększanie obszarów i problemów wychowawczych wśród dzieci i młodzieży oraz patologii społecznych wywołanych m.in. trudnościami adaptacyjnymi młodego pokolenia sprawiają, że konieczne jest wypracowanie planów i narzędzi zapobiegania tym niepokojącym zjawiskom. Potrzeba sformułowania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest odpowiedzią na realną sytuację ekonomiczno - społeczną mieszkańców.

Obowiązujący dotychczas model pomocy społecznej polegający głównie na udzielaniu bezpośredniego wsparcia finansowego potrzebującym, choć doraźnie skuteczny, konserwuje zastaną sytuację w sferze pomocy społecznej. Zadaniem pracy socjalnej powinna być jednak również szeroko pojęta profilaktyka mająca na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom społecznym i zmniejszanie kręgu potencjalnych świadczeniobiorców.

Z samej istoty strategii wynika jej długofalowość. W typowaniu obszarów interwencji i przyjmowanych celach i zadaniach koncentrowano się na globalnym ujęciu problemów tak, by oderwać się od doraźnych, często spektakularnych i efektownych działań, być może ważnych w danej chwili, jednakże niekoniecznie istotnych z punktu widzenia całościowej wizji rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy.

Dokument niniejszy jest również zapisem dążenia władz gminy do zapewnienia mieszkańcom jak najlepszych warunków życia na jej terenie. Pomyślność wspólnoty samorządowej zależy bowiem od wielu czynników, wśród których komfort życia i ład społeczny grają niebagatelną rolę. Bezrobocie, ubóstwo, stworzenie możliwości samorealizowania się młodzieży, integracja osób starszych i niepełnosprawnych są ważnymi wyznacznikami w dokonywanej przez mieszkańców ocenie działalności władz samorządowych i własnego poziomu życia. Strategia jest komunikatem skierowanym do lokalnej społeczności, stanowi wyraz troski gminy o pomyślność obywateli, ukazuje zamierzone działania. Strategia ma szansę stać się nową jakością w relacjach pomiędzy uczestnikami życia społecznego na terenie miasta i gminy Ryn i pobudzić aktywność społeczną mieszkańców.

II. METODOLOGIA OPRACOWANIA STRATEGII

Strategią zwykło się określać dokument, który wybranym przemyślanym, założonym do osiągnięcia celom przypisuje cały wachlarz zadań, określa środki i metody ich realizacji, w sposób całościowy i przemyślany wytycza kierunki, typuje priorytety, wskazuje zagrożenia. Zawiera również metody oceny (ewaluacji) i wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Rozwiązania szczegółowe opracowań bywają wielorakie i operują różnym poziomem uszczegółowienia. Jednak z założenia, biorąc pod uwagę stosunkowo długi horyzont czasowy (7 lat) strategia musi być dokumentem o stosunkowo dużym poziomie ogólności. Dynamika procesów społecznych i warunkujących je procesów ekonomicznych jest tak duża, że dokumenty planistyczne muszą stwarzać możliwości modyfikacji i poprawek.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przyjęto następujący tryb postępowania:

1. określenie misji gminy w zakresie polityki społecznej zawierającej cel nadrzędny, do którego władze wspólnoty samorządowej zamierzają dążyć;
2. określenie obszarów interwencji najważniejszych z punktu widzenia prowadzonej polityki społecznej z krótką analizą występujących problemów;
3. wskazanie celu podstawowego, które władze gminy zamierzają osiągnąć w każdym z wytypowanych obszarów;
4. wskazanie celów operacyjnych służących osiągnięciu wytyczonych celów podstawowych;
5. wskazanie oczekiwanych efektów wdrażanego programu, określenie podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań.

W zasadniczej części strategii można wyróżnić trzy części.

Część pierwsza - Raport o stanie gminy zawiera ocenę aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej Miasta i Gminy Ryn. Z uwagi na tematykę opracowania (strategia dotycząca problemów społecznych) raport dotyczy tych dziedzin, które w największym stopniu wpływają na aktualny poziom życia mieszkańców gminy. Dlatego też znajduje się tutaj opis infrastruktury technicznej, stanu gospodarki, sytuacji demograficznej, problemów społecznych na terenie gminy.

Część druga to właściwa wszystkim strategiom tzw. Analiza SWOT. Obejmuje ona szanse i zagrożenia, wskazuje mocne i słabe strony gminy, analizuje perspektywy, projekcje w obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej i tych sfer życia, które bezpośrednio jej dotyczą. Analiza SWOT sporządzona została w formie tabelarycznego zestawienia w odniesieniu do najważniejszych i palących problemów społecznych. Przyjęty sposób prezentacji pozwala na czytelne przedstawienie obszarów, gdzie interwencja w stan obecny

pozwole na osiągnięcie zamierzonych rezultatów.

Część trzecia to wytyczenie misji gminy oraz wskazanie wspomnianych wcześniej obszarów, przypisanie im celów szczegółowych, skonkretyzowanych zadań oraz oczekiwanych efektów. Ich wybór został poprzedzony rzetelną oceną stanu faktycznego, uwarunkowaniami mikro- i makroekonomicznymi, wnioskami wypływającymi z dokonanej analizy SWOT oraz potrzebami lokalnej społeczności. Nie bez znaczenia były również dotychczasowe doświadczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych, będące udziałem zwłaszcza pracowników Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

III. KANONY POLITYKI SPOŁECZNEJ

Z dniem 1 maja 2004 r. Rzeczpospolita Polska stała się członkiem Unii Europejskiej i dlatego też bierze udział w programach wspólnotowych dotyczących również rozwiązań społecznych. Unia Europejska jest rzecznikiem aktywnej polityki społecznej. Ma ona pozwalać na skuteczne radzenie sobie państw członkowskich z najpoważniejszymi bolączkami społecznymi, takimi jak wykluczenie społeczne.

Rada Europejska w grudniu 2000 r. w Nicei przyjęła konkretne wytyczne w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego (Agenda Społeczna). Zasadniczym celem przewidzianym w Agendzie jest „bardziej spójne społeczeństwo: równe szanse dla wszystkich”. Natomiast podstawowym narzędziem realizacji tego celu jest zastosowanie otwartej metody koordynacji. Ma ona prowadzić do opracowania jednej listy wspólnych celów dla integracji społecznej, emerytur i rent oraz opieki zdrowotnej, włączając w to cele horyzontalne, takie jak równość szans i dostęp do rynku pracy.

Otwarta metoda koordynacji to sposób na podejmowanie i realizowanie wspólnych działań w obszarze polityki społecznej. Założenia podstawowe tej metody polegają na wyznaczaniu wspólnych celów na podstawie uzgodnionego metodologicznie opisu zjawisk społecznych. Zarówno dla opisu zjawisk społecznych, jak i wyznaczania celów zdefiniowano i przyjęto szereg wskaźników. Odnoszą się one do całej gospodarki (tzw. wskaźniki strukturalne) oraz do obszarów socjalnych.

W 2005 r. przyjęta została przez Komisję Europejską druga faza Agendy Społecznej, obejmująca okres do 2010 r. Jej mottem stało się sformułowanie: „Społeczna Europa w gospodarce światowej: zatrudnienie i szanse dla wszystkich”.

Agenda Społeczna przewiduje modernizację modelu społecznego w Europie w oparciu o realizację założeń Agendy Lizbońskiej. Nowa Agenda mówi o konieczności gwarancji zatrudnienia i zwiększenia szans na jego osiągnięcie. Wszystko to w oparciu o dynamiczny wzrost gospodarczy Unii, osiągnięty dzięki modernizacji rynku pracy poprzez innowacje i nowe technologie oraz zwiększenie ochrony socjalnej.

Europejski Model Społeczny opiera się na przekonaniu, że możliwe jest pogodzenie wymogów szybkiego rozwoju ekonomicznego z realizacją celów społecznych (bezpieczeństwo zatrudnionych, dostęp do sfery publicznej itp.).

Poza programami wspólnotowymi opracowywane są dokumenty krajowe. Rada Ministrów RP opracowała założenia aktywnej polityki społecznej na lata 2007 – 2013. Dokument ten, przyjęty 13 września 2005 r. nosi nazwę STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2013. Strategia wytycza 7 priorytetów, które zdaniem władz, szybko wdrożone

i zrealizowane przyczynią się do rozwiązania trapiących Polskę problemów społecznych. Sformułowanie priorytetów poprzedzono diagnozą stanu obecnego, ze szczególnym uwzględnieniem demografii, ubóstwa, kondycji i zagrożeń współczesnej rodziny i społeczeństwa obywatelskiego. Dokument ten formułuje pożądaną do osiągnięcia cel prowadzonej polityki społecznej, którym ma być zbudowanie na poziomie krajowym zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli. Sformułowane priorytety krajowe są następujące:

- poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci;
- wdrożenie aktywnej polityki społecznej;
- kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych;
- budowa systemu wsparcia dla osób w wieku poprodukcyjnym;
- aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych;
- partnerstwo publiczno – społeczne jako podstawa rozwoju usług społecznych;
- integracja społeczna i zawodowa imigrantów.

Dokumentem programowym w województwie warmińsko – mazurskim jest „Strategia Polityki Społecznej Województwa Warmińsko – Mazurskiego” do 2015 roku. Określono w niej docelową wizję polityki społecznej w województwie - „Pomoc społeczna regionu Warmii i Mazur podstawą bezpieczeństwa socjalnego i aktywności jego mieszkańców” oraz cel główny realizowanego programu – „Pomoc społeczna sprawnym i skutecznym elementem systemu wsparcia społecznego mieszkańców Warmii i Mazur”. Zdiagnozowano również najważniejsze zagrożenia dla ładu społecznego w województwie.

Dla każdego z obszarów sformułowano cele strategiczne i mające pomóc ich osiągnięciu cele operacyjne.

Poniżej przedstawiono główne obszary działań i przypisane im cele.

1. KRYZYS RODZINY

Cel strategiczny – Prawidłowo funkcjonująca rodzina.

Cele operacyjne:

- Sprawny system zapobiegania kryzysom rodziny i wspieranie rodzin w kryzysie.
- Odpowiedzialność naturalnej rodziny za los dziecka.
- Sprawny system zapobiegania patologiom społecznym.

- Dobre warunki materialno o bytowe rodziny.

2. MARGINALIZACJA GRUP SPOŁECZNYCH

Cel strategiczny - Sprawny i skuteczny system zapobiegania marginalizacji grup społecznych.

Cele operacyjne:

- Ograniczone zjawisko bezdomności wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej.
- Ograniczona skala zjawisk patologii społecznych wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej.
- Wysoka aktywność grup społecznych zagrożonych marginalizacją.
- Ograniczone zjawisko alienacji wśród marginalizowanych grup społecznych, będących świadczeniobiorcami pomocy społecznej.

3. DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE

Cel strategiczny – Sprawny i skuteczny system przeciwdziałania i zapobiegania skutkom długotrwałego bezrobocia wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Cele operacyjne:

- Wysoka skuteczność programów na rzecz aktywizacji społeczno – zawodowej długotrwałe bezrobotnych świadczeniobiorców pomocy społecznej.
- Brak zjawiska dziedziczenia bezrobocia w rodzinach objętych pomocą społeczną.
- Brak degradacji społeczno – zawodowej świadczeniobiorców pomocy społecznej.
- Niski poziom ubóstwa osób i rodzin.

4. WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU PARTNERÓW SPOŁECZNYCH

Cel strategiczny - Organizacje pozarządowe i administracja publiczna partnerami w realizacji zadań pomocy społecznej.

Cele operacyjne:

- Zlecenie przez administrację publiczną organizacjom pozarządowym zadań z zakresu pomocy społecznej.
- Profesjonalizm organizacji pozarządowych i administracji publicznej w zakresie współpracy przy realizacji zadań pomocy społecznej.
- Dobra współpraca administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w sferze pomocy społecznej.

5. KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI W SFERZE POMOCY SPOŁECZNEJ

Cel strategiczny - Wysoka świadomość mieszkańców województwa zadań i roli pomocy społecznej.

Cele operacyjne:

- Wielość pozytywnych przykładów wychodzenia z kręgu pomocy społecznej.
- Zminimalizowany zakres finansowych świadczeń pomocy społecznej.
- Prosta i pełna informacja dla osób zainteresowanych zadaniami pomocy społecznej.
- Pełna aktywność podopiecznych w rozwiązywaniu własnych problemów.
- Duża aktywność pracowników socjalnych w kształtowaniu świadomości roli zadań pomocy społecznej.
- Duża liczba aktywnych liderów w środowisku lokalnym.
- Różnorodność form wsparcia.

Władze powiatu giżyckiego podejmowały i podejmują różnorakie działania ukierunkowane na rozwiązywanie problemów społecznych. Wdrażane programy mają na celu osiągnięcie niżej wymienionych rezultatów:

- Budowa sprawnego systemu pomocy rodzinie i dziecku w powiecie giżyckim, z uwzględnieniem szczególnej roli, jaką mają do odegrania grupy samopomocowe i instytucje pozarządowe.
- Osiągnięcie (dzięki zintegrowanym działaniom) modelu szybkiej i skutecznie działającej pomocy w sytuacjach kryzysowych z dominacją pomocy środowiskowej.
- Zwiększenie liczby miejsc (lokalnych ośrodków wsparcia), gdzie rodziny będą mogły korzystać z pełnej informacji i poradnictwa oraz zapewnienie wysokiego standardu usług w miejscu zamieszkania.

Cel główny powiatu w zakresie polityki społecznej sformułowano w sposób następujący: „Sprawna i skuteczna pomoc społeczna elementem wsparcia społecznego w powiecie giżyckim”. Określono również cele szczegółowe:

- Rozwinięcie różnorodnych form pomocy środowiskowej dla osób potrzebujących, w tym niepełnosprawnych.
- Doprowadzenie placówek pomocy społecznej do obowiązujących standardów.
- Stworzenie nowoczesnego systemu pomocy dziecku i rodzinie.
- Tworzenie form współpracy środowisk działających w sferze pomocy społecznej.

Cechą charakterystyczną działań w powiecie giżyckim jest docenianie roli, jaką w systemie pomocy społecznej mają do odegrania partnerzy społeczni (oświata, służba zdrowia, organizacje pozarządowe czy też wyspecjalizowane instytucje typu PFRON).

IV. RAPORT O STANIE MIASTA I GMINY RYN

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ

Gmina miejsko - wiejska Ryn położona jest we wschodniej części województwa warmińsko – mazurskiego w powiecie giżyckim. Gmina sąsiaduje z gminami: Giżycko, Miłki (powiat giżycki), Kętrzyn (powiat kętrzyński), Mrągowo i Mikołajki (powiat mrągowski).

Gmina zajmuje powierzchnię 211,21 km². Użytki rolne zajmują ok. 58% powierzchni gminy, lasy - 21%.

Ryn położony jest w odległości 83 km od Olsztyna i 236 km od Warszawy. Odległość od ośrodka powiatowego w Giżycku wynosi 22 km.

Administracyjnie gmina dzieli się na miasto Ryn i 17 jednostek pomocniczych (sołectw) obejmujących 32 miejscowości.

Lp.	Nazwa sołectwa	Wsie przypisane do sołectwa
1.	Jeziorko	
2.	Kronowo	Grzybowo
3.	Sterławki Wielkie	
4.	Orło	
5.	Knis	Głąbowo, Knis, Knis Podewsie, Mleczkowo
6.	Krzyżany	
7.	Słabowo	
8.	Wejdyki	
9.	Rybical	Mrówki, Skorupki
10.	Ławki	Hermanowa Wola, Ławki, Ławki PGR, Ryński Dwór, Ryńskie Pole, Siejkowo
11.	Mioduńskie	Zielony Lasek
12.	Szymonko	
13.	Prażmowo	
14.	Stara Rudówka	
15.	Tros	Bachorza, Canki
16.	Skop	Monetki
17.	Kozin	

Wg danych GUS w na koniec 2005 r. w gminie było na stałe zameldowanych 6116 osób.

Wskaźnik zaludnienia wynosił 28,9 osób na 1 km².

Poniżej przedstawiono wykaz miejscowości gminy Ryn wraz z liczbą mieszkańców w każdej

z nich uszeregowane w kolejności alfabetycznej.

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców
1.	Miasto Ryn	3130
2.	Bachorza	23
3.	Canki	103
4.	Głębowo	94
5.	Grzybowo	24
6.	Hermanowa Wola	6
7.	Jeziorko	107
8.	Knis	65
9.	Knis Podewsie	19
10.	Kozin	98
11.	Kronowo	46
12.	Krzyżany	58
13.	Ławki	159
14.	Ławki PGR	155
15.	Mioduńskie	54
16.	Mleczkowo	18
17.	Monetki	319
18.	Mrówki	16
19.	Orło	92
20.	Prażmowo	97
21.	Rybical	103
22.	Ryn Kolonia	38
23.	Ryński Dwór	60
24.	Ryńskie Pole	11
25.	Siejkowo	13
26.	Skop	134
27.	Skorupki	43
28.	Słabowo	61
29.	Stara Rudówka	193
30.	Sterławki Wielkie	458
31.	Szymonko	179
32.	Tros	73
33.	Wejdyki	134

34.	Zielony Lasek	46
-----	---------------	----

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy wynosi 27 km i obsługuje ona 184 przyłącza. W samym mieście Ryn z sieci kanalizacji sanitarnej korzystały w 2005 r. 2 752 osoby, na terenach wiejskich zaś 3 029 osób. Rocznie do sieci odprowadzanych było 122 dam³ nieczystości płynnych. Ścieki przesyłane są do biologiczno – mechanicznej oczyszczalni ścieków w Rynie, której przepustowość wynosi 1000 m³ na dobę. W gospodarstwach nie przyłączonych do sieci nieczystości płynne gromadzone są w przydomowych zbiornikach zamkniętych.

Gospodarka odpadami

Nieczystości stałe z obszaru miasta i gminy Ryn usuwane są w sposób zorganizowany. Mieszkańcy i podmioty gospodarcze mogą korzystać z usług 3 operujących na tym terenie wyspecjalizowanych firm wywozowych. Odpady wywożone są głównie poza teren gminy, ponieważ funkcjonujące dotychczas składowisko w miejscowości Knis nie odpowiada normom stawianym tego typu obiektom. Gmina przystąpiła do Związku Gmin Powiatu Giżyckiego w celu wspólnego rozwiązywania kwestii gospodarowania odpadami. Podjęte muszą być również działania w celu wprowadzenia zorganizowanej, selektywnej zbiórki odpadów.

Sieć wodociągowa

Długość sieci wodociągowej na terenie miasta i gminy wynosiła w 2005 r. 55,4 km i obsługiwała ona 671 przyłączy. Na terenie miasta odbiorcami usług było 2 960 osób, na terenie wiejskim zaś 4 533 osoby. Roczna ilość dostarczanej wody wynosiła 176,1 dam³ wody. Sieć zaopatrywana jest z gminnych ujęć wody w Rynie, Ławkach, Monetkach, Orłem i Weidykach.

Elektroenergetyka

Sieć energetyczna jest dobrze rozwinięta i stanowi jednolity system krajowy. Obecny system zaopatrywania mieszkańców w energię elektryczną w pełni pokrywa istniejące zapotrzebowanie, jednakże wymaga on stopniowej modernizacji polegającej chociażby na zastępowaniu linii napowietrznych bardziej nowoczesnymi kablami podziemnymi.

Gazownictwo

Na części obszaru gminy dostępny jest gaz przewodowy. Długość sieci gazowej wynosiła w 2005 r. 38,5 km, a sieć obsługiwała 991 gospodarstw domowych, w których zamieszkiwało ok. 3 100 mieszkańców. Gazem również ogrzewana jest część domów (ok. 220). Na terenach gminy, gdzie gaz przewodowy nie jest dostępny, mieszkańcy korzystają z gazu propan – butan magazynowanego w butlach oraz zbiornikach przydomowych.

Drogi

Gmina położona jest w znacznej odległości od głównych szlaków komunikacyjnych. Oś komunikacyjną gminy stanowi droga krajowa nr 508 relacji Mrągowo – Giżycko. Uzupełnieniem sieci dróg są drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Choć stopień gęstości dróg wydaje się zadowalający to drogi wymagają modernizacji, zarówno jeśli chodzi o szerokość pasa drogowego, nawierzchnię i towarzyszącą infrastrukturę w postaci skrzyżowań, chodników, odwodnień, oświetlenia itp.

Przewozy pasażerów

Drogowe przewozy pasażerów na terenie gminy zapewniają placówki przedsiębiorstwa PKS w Giżycku, Mrągowie i Kętrzynie.

Infrastruktura komunikacji elektronicznej

Na całym obszarze gminy dostępna jest telefonia przewodowa i potrzeby mieszkańców mogą być w pełni zaspokojone. Jedynym ograniczeniem jest bariera kosztowa występująca po stronie indywidualnych odbiorców. Na terenie gminy funkcjonuje telefoniczna centrala cyfrowa, dysponująca wolnymi, możliwymi do przyłączenia numerami. Ponadto gmina pozostaje w zasięgu działających na polskim rynku operatorów telefonii komórkowej.

3. GOSPODARKA

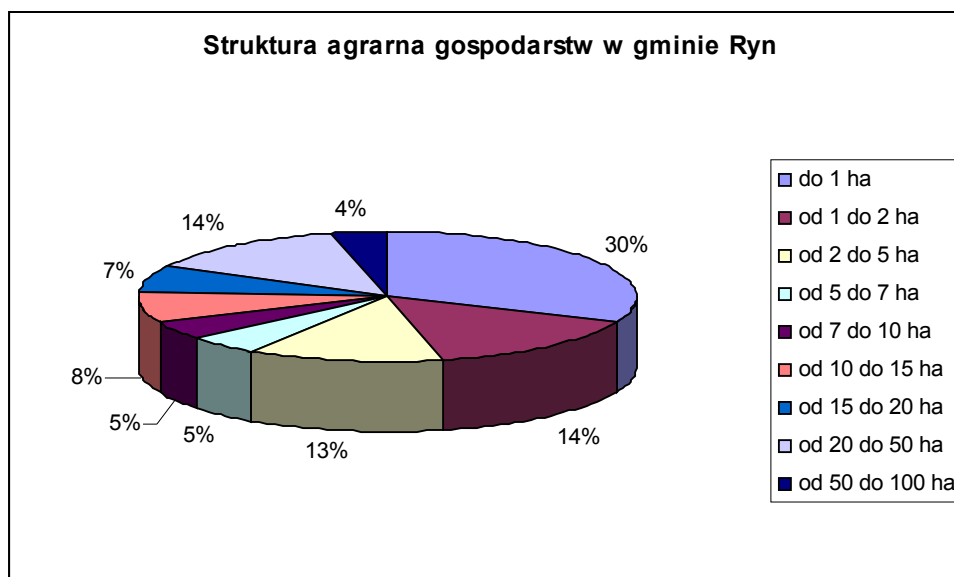
Region, do którego przynależy gmina Ryn to tereny o podstawowej funkcji rolniczej. Dlatego też dominuje gospodarka rolna. Choć gleby w gminie nie należą do najbardziej urodzajnych to łagodna rzeźba terenu i umiarkowany klimat sprzyjają produkcji rolnej. Uzupełnieniem działalności rolniczej jest działalność produkcyjna i usługowa. Rozwija się również turystyka dzięki położonym na terenie gminy malowniczym jeziorom i kompleksom leśnym.

Rolnictwo

Na obszarze gminy dominującą formą własności jest rolnictwo indywidualne. Struktura agrarna gminy jest stosunkowo korzystna. Gospodarstwa o powierzchni pow. 10 ha stanowią 33% ogółu.

Grupy obszarowe użytków rolnych	Liczba gospodarstw
Ogółem	563
do 1 ha	173
od 1 do 2 ha	83
od 2 do 5 ha	71
od 5 do 7 ha	26
od 7 do 10 ha	25
od 10 do 15 ha	43
od 15 do 20 ha	37
od 20 do 50 ha	75
od 50 do 100 ha	20
Pow. 100 ha	10

* Podstawa: Dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.

Produkcja roślinna i zwierzęca

W strukturze zasiewów dominują zboża. Na dalszych miejscach lokują się rośliny okopowe oraz kukurydza. Rodzaje upraw uwarunkowane są bonitacją gleb oraz rodzajami hodowli.

Wyszczególnienie	Ogółem
------------------	--------

	W ha	Ilość gospodarstw
pszenica		
- jara	143,16	58
- ozima	1039,80	76
Żyto	91,99	28
jęczmień		
- jary	828,29	87
- ozimy	20,50	3
Owies	395,41	43
pszenżyto		
- jare	25,67	13
- ozime	812,24	89
mieszanki zbóż		
- jare	492,50	146
- ozime	8,65	4
ziemniaki	211,38	311
Buraki	9,10	4
Rzepak	563	7
kukurydza na ziarno	165,50	5
kukurydza na zielonkę	105,40	37

* Podstawa: Dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.

Hodowla obejmuje głównie trzodę chlewną i bydło. Wysoki odsetek gospodarstw utrzymujących oba typy produkcji wskazuje na brak specjalizacji w hodowli. Bez zwierząt gospodarskich funkcjonowały 342 gospodarstwa rolne. Na terenie gminy funkcjonują 4, gdzie prowadzona jest hodowla na skalę przemysłową. Trzy z nich specjalizują się w hodowli trzody chlewnej, jedno zajmuje się hodowlą drobiu (indyki).

Zwierzęta hodowlane	Ilość sztuk	Ilość gospodarstw
Bydło	3 421	193
- w tym krowy	1 488	179
Trzoda chlewna	10 633	118
- w tym lochy	1222	
Konie	50	37
Owce	50	6
Kury	52 410	Brak danych

* Podstawa: Dane GUS – Powszechny Spis Rolny 2002 r.

Wyposażenie techniczne rolnictwa w gminie Ryn w 2002 r. przedstawiało się następująco:

- ciągniki rolnicze – 378 szt.;
- samochody ciężarowe -41 szt.;
- kombajny zbożowe – 40 szt.

W ostatnich latach obserwowane są znaczące zmiany w parku maszynowym rolników.

Programy pomocowe Wspólnoty Europejskiej, umożliwiające uzyskanie zwrotu części kosztów poniesionych na zakup maszyn i urządzeń oraz dostęp do niedrogich, używanych maszyn z UE spowodowały korzystne zmiany ilościowe i jakościowe w wyposażeniu technicznym rolnictwa.

Pozarolnicza działalność gospodarcza

Rolniczy charakter gminy przesądza o tym, że niewiele jest podmiotów prowadzących działalność gospodarczą niezwiązaną z rolnictwem. Funkcjonują drobne zakłady wytwórcze i usługowe. Do najważniejszych należą:

- Przedsiębiorstwo JOCZ – produkcja stolarki budowlanej;
- Spółdzielnia Pracy Inwalidów „Pokój” – produkcja wyrobów tekstylnych;
- Zakład produkcji opryskiwaczy ogrodniczych z tworzyw sztucznych K. Burnos;
- Zakład produkcji makaronu;
- Zakład galanterii metalowej – J. Guz;
- 1 piekarnie;
- Zakład produkcji siatek metalowych;
- Kilka zakładów drzewnych.

Produkcja i usługi skoncentrowane są w mieście Ryn oraz w miejscowościach Tros, Rybical, Knis i Sterławkach Wielkich.

Handel

Sieć sklepów na terenie gminy Ryn jest dobrze rozwinięta i dostosowana do potrzeb lokalnego rynku. Dominują placówki oparte na samozatrudnieniu prowadzących je osób i ich rodzin.

4. TURYSTYKA

Uzupełniającą w stosunku do rolnictwa funkcją gminy Ryn może stać się turystyka. Walory przyrodnicze w postaci czystych jezior (do najważniejszych należą Jagodne, Szymońskie, Tałty, Tałtowisko, Ryńskie, Ołów, Orło, Dejguny i Guber), dużych kompleksów leśnych oraz czystego środowiska powodują, że tereny gminy mogą być doskonałym miejscem wypoczynku. W gminie działają liczne ośrodki wczasowe, miejsca biwakowe i pola namiotowe. Dynamicznie rozwijają się również gospodarstwa agroturystyczne, które funkcjonują w miejscowościach Sterławki Wielkie, Ryn, Orło i Kronowo. W 2004 r. istniało już 8 takich gospodarstw i dysponowały one łącznie 84 miejscami noclegowymi.

Przybywający na teren gminy turyści mogą korzystać z uroków Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, z których część stanowi obszar chronionego krajobrazu. Wytyczono również

użytki ekologiczne w rejonie wyspy na Jeziorze Ryńskim oraz w okolicach jeziora Guber. Atrakcyjne turystycznie są również parki podworskie w Głąbowie, Mleczkowie, Ryńskim Dworze, Zielonym Lasku i Ławkach. Na terenie gminy usytuowanych jest również wiele obelisków i stanowisk archeologicznych.

Do najważniejszych zabytków na terenie gminy należą:

- Zamek krzyżacki z II połowy XIV w.;
- Kościoły w Sterławkach Wielkich i Szymonce;
- Dworki w Głąbowie, Ryńskim Dworze, Monetkach i Zielonym Gaju;
- Wiatrak holenderski z II połowy XIW w.;
- Kamieniczki miejskie w Rynie z XIX w.

5. MIESZKAŃCY

Wielkość populacji

Wskaźniki demograficzne mają zasadniczy wpływ na jakość życia, szanse rozwojowe i tempo wzrostu poziomu życia w gminie. Takie parametry jak wykształcenie mieszkańców, gęstość zaludnienia, dodatni poziom przyrostu naturalnego, dodatnie saldo migracji, zachowanie równowagi pomiędzy płciami, właściwe proporcje pomiędzy grupami ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym decydują o przyszłości gminy. Poniżej przedstawiono dane dotyczące populacji gminy w latach 2000 – 2005 w rozbiu na miasto Ryn i obszar wiejski.

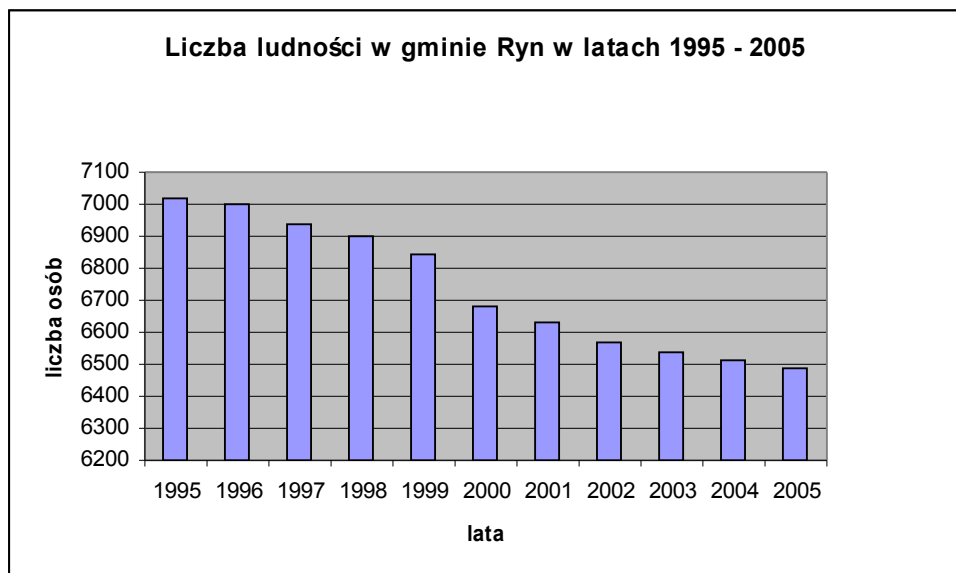
Rok	Liczba ludności		Urodzenia		Zgony		Saldo migracji	
	miasto	wieś	miasto	wieś	miasto	wieś	miasto	wieś
1995	1927	5092	19	77	26	64	12	-41
1996	1938	5061	14	65	21	63	18	-33
1997	1920	5016	18	60	22	60	-14	-45
1998	1936	4964	19	66	25	59	22	-59
1999	1931	4910	13	49	23	53	5	-50
2000	1982	4699	12	59	21	44	-1	-38
2001	1968	4664	16	62	28	57	-2	-40
2002	1945	4623	11	37	21	49	-13	-29
2003	1943	4595	12	46	19	46	5	-29
2004	1948	4563	16	43	16	44	5	-30
2005	1949	4537	9	52	26	58	18	-20

Zagregowane dane dotyczące całego obszaru gminy przedstawiają się następująco:

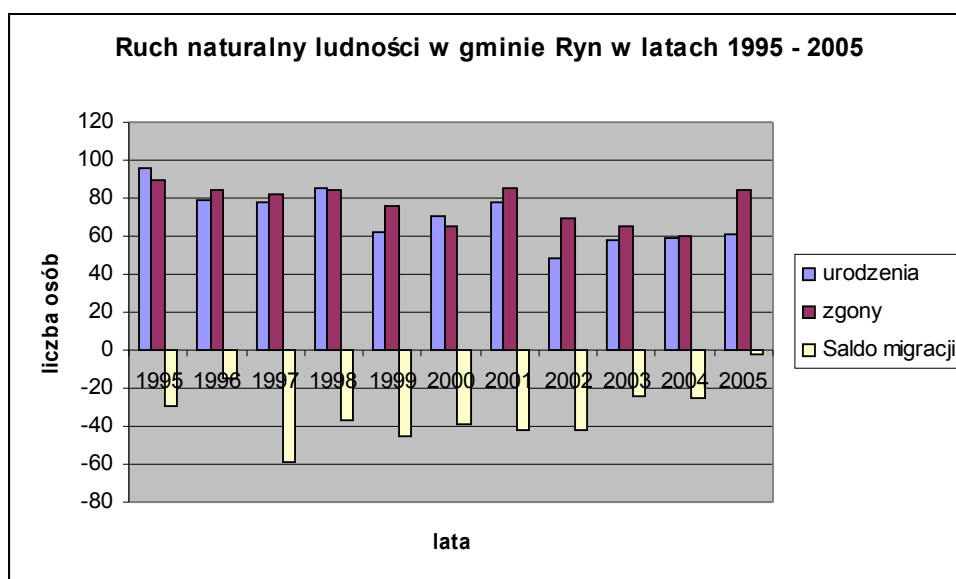
Rok	Liczba ludności	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
-----	-----------------	-----------	-------	--------------------	----------------

1995	7019	96	90	6	-29
1996	6999	79	84	-5	-15
1997	6936	78	82	-4	-59
1998	6900	85	84	1	-37
1999	6841	62	76	-14	-45
2000	6681	71	65	6	-39
2001	6632	78	85	-7	-42
2002	6568	48	70	-22	-42
2003	6538	58	65	-7	-24
2004	6511	59	60	-1	-25
2004	6486	61	84	-23	-2

Graficzny obraz poniższych danych przedstawia się następująco:

Sytuacja demograficzna w gminie Ryn jest charakterystyczna dla obszarów pozamiejskich. Obserwowane jest słabnące tempo przyrostu naturalnego i ciągle ujemne saldo migracji. Liczba ludności w gminie systematycznie spada.

Struktura wiekowa

Poniższa tabela przedstawia populację gminy w rozbiciu na grupy wiekowe uwzględniając płeć (2002 r.)

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-4 lata	301	146	155
5-9 lat	441	227	214
10-14 lat	546	283	263
15-19 lat	599	312	287
20-24 lata	433	249	184
25-29 lat	389	204	185
30-34 lata	399	216	183
35-39 lat	417	215	202
40-44 lata	547	279	268
45-49 lat	475	265	210
50-54 lata	362	184	178
55-59 lat	255	119	136
60-64 lata	277	125	152
65-69 lat	258	117	141
70-74 lata	213	77	136
75-79 lat	156	47	109
80-84 lata	66	18	48
Powyżej 85	21	6	15
Razem	6155	3089	3066

*Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002 r.

Najliczniejszą grupą w gminie są osoby pomiędzy 15 a 19 rokiem życia.

Struktura ludności według wieku mająca wpływ na kształtowanie się struktur społeczno – ekonomicznych przedstawia się następująco:

Grupa wiekowa	Osoby	% ogółu
Wiek przedprodukcyjny:	1644	26,71
- kobiety	812	13,19
- mężczyźni	832	13,52
Wiek produkcyjny:	3645	59,22
- kobiety	1653	26,86
- mężczyźni	1992	32,36
Wiek produkcyjny mobilny	2428	39,45
- kobiety	1129	18,34
- mężczyźni	1299	21,40
Wiek produkcyjny niemobilny:	1217	19,77
- kobiety	524	8,51
- mężczyźni	693	11,26
Wiek poprodukcyjny:	866	14,07
- kobiety	601	9,76
- mężczyźni	265	4,31
Ogółem	6155	100

*Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002

Obecnie największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Jednakże w przyszłości zwiększać się będzie procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym. Na uwagę zasługuje również wkraczający na rynek pracy wyż demograficzny. Spowoduje to znaczące perturbacje na rynku pracy w przyszłości.

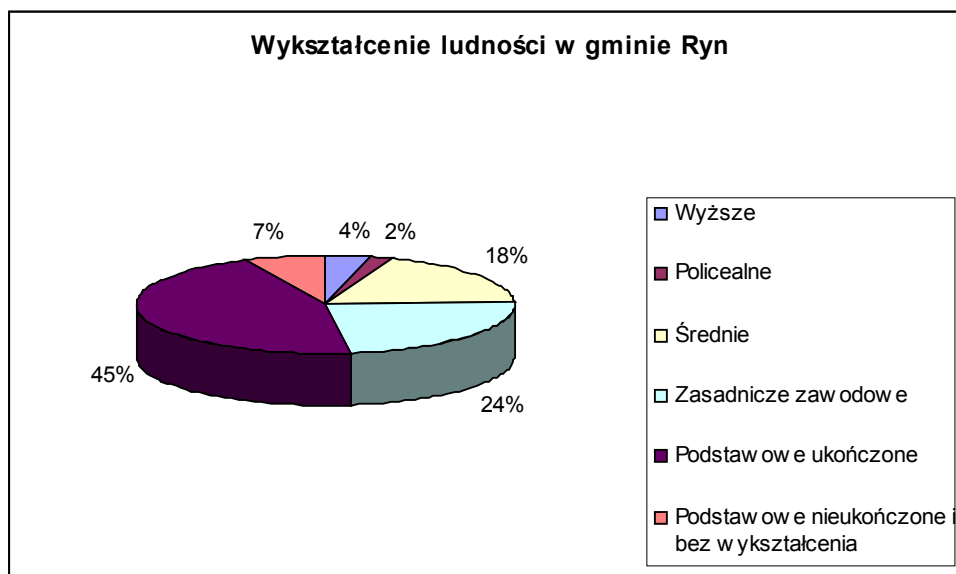
Poziom wykształcenia ludności

Niekorzystnie przedstawiają się natomiast wskaźniki dotyczące wykształcenia mieszkańców. Około 60% ogółu z nich legitymuje się co najwyżej wykształceniem podstawowym, natomiast osób z wykształceniem wyższym jest zaledwie 3%.

Rodzaj wykształcenia	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Wyższe	195	81	114
Policealne	105	20	85
Średnie	920	399	521
Zasadnicze zawodowe	1213	728	485
Podstawowe ukończone	2293	1194	1098
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	358	126	232

* Podstawa: Dane GUS Narodowy Spis Powszechny 2002 r.

Wykres graficzny powyższych danych przedstawia się następująco:

Poziom bezrobocie

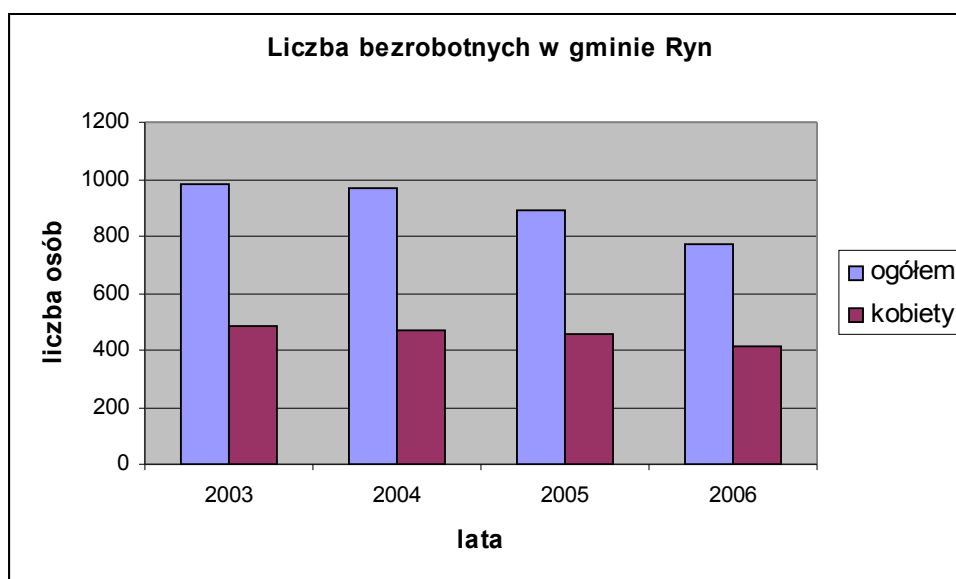
Bezrobocie należy do największych problemów społecznych w gminie. Istniejące podmioty gospodarcze nie mają wystarczającego potencjału, by stworzyć miejsca pracy dla bezrobotnych mieszkańców gminy. Rolnictwo natomiast, nawet w okresach rozwojowych, nie generuje przyrostu miejsc pracy, a w miarę wprowadzania coraz nowocześniejszych narzędzi ujawnia ukryte bezrobocie. Dlatego też w najbliższym czasie nie należy spodziewać się znaczącej zmiany na rynku pracy. Szansą dla gminy mogłyby być nowe inwestycje w gminie (choćby w zakresie przetwórstwa rolno – spożywczego czy turystyki) lub też na terenie pobliskiego Kętrzyna, Mrągowa czy Giżycka

Dynamika bezrobocia w gminie Ryn

Rok	Bezrobotni ogółem		Bezrobotne kobiety	
	ogółem	z prawem do zasiłku	ogółem	z prawem do zasiłku
2003	979	brak danych	481	brak danych
2004	969	brak danych	472	brak danych
2005	891	133	457	49
2006	775	125	411	42

*Podstawa: dane PUP w Giżycku

Podobnie jak na obszarze całego kraju wysoki wśród bezrobotnych jest udział osób młodych oraz długotrwale bezrobotnych. Ponadto bardzo niekorzystnym zjawiskiem jest to, że niemal 85% bezrobotnych nie jest już uprawnionych do otrzymywania zasiłków.

Stopa bezrobocia w powiecie giżyckim wyniosła w styczniu 2007 r. 30%. Dla porównania wskaźnik ten w podregionie ełckim wynosił 29,8%, w woj. warmińsko – mazurskim 24,2%, a w kraju 15,1%.

Pośrednictwem pracy zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Giżycku.

Ochrona zdrowia

Podstawową opiekę medyczną mieszkańcom gminy zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rynie. Zatrudnionych jest tam trzech lekarzy – specjalista chorób wewnętrznych oraz dwóch specjalistów medycyny rodzinnej. Ponadto mieszkańcy mają możliwość korzystania ze specjalistycznych poradni, dostępnych w wybranych dniach tygodnia. Są to:

- Poradnia Endokrynologiczna;
- Poradnia Neurologiczna;
- Poradnia Okulistyczna;
- Poradnia Laryngologiczna;
- Poradnia Dermatologiczna;
- Poradnia Ginekologiczno – Położnicza.

Ponadto w ramach NZOZ funkcjonuje Punkt Szczepień, Gabinet Zabiegowy i Gabinet Rehabilitacji, które dostępne są we wszystkie dni tygodnia.

Zaopatrzenie w leki zapewniają dwie apteki w Rynie.

Stan zdrowia mieszkańców gminy nie odbiega od średniej w województwie warmińsko - mazurskim. Do najczęstszych schorzeń należą choroby układu krążenia, choroby układu oddechowego, cukrzyca oraz wady postawy (dzieci i młodzież) i zwyrodnienia stawów i kręgosłupa (dorośli). Przyczynami powyższego stanu rzeczy są niewłaściwe nawyki

żywieniowe, brak profilaktyki i wczesnego wykrywania chorób, niedostateczna aktywność fizyczno – ruchowa ludności.

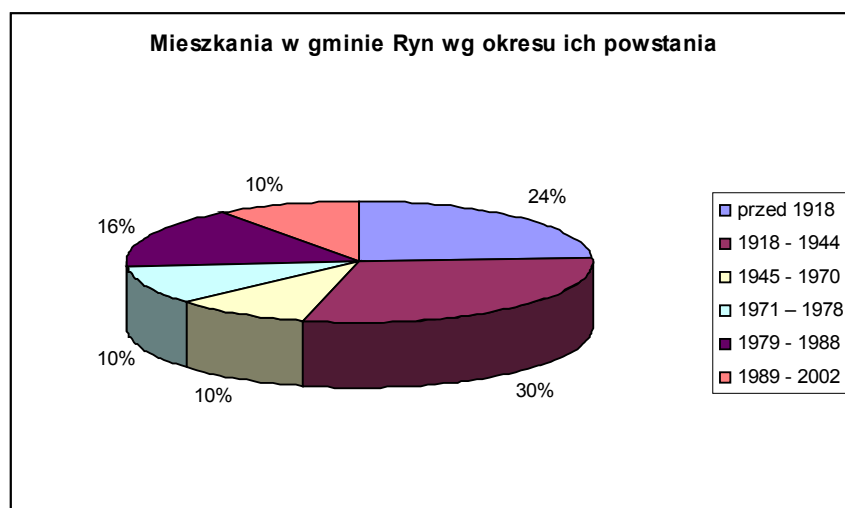
Stan infrastruktury mieszkaniowej

W gminie Ryn, wg danych GUS w 2002 r. istniały ogółem 1 823 mieszkania o łącznej powierzchni 118 820m², z czego 1 788 (o pow. 116 265 m²) 1 470 było stale zamieszkałych.

Okres budowy	Liczba mieszkań	Powierzchnia użytkowa (m ²)
przed 1918	479	28224
1918 - 1944	502	35881
1945 - 1970	215	11297
1971 – 1978	232	12195
1979 - 1988	254	19238
1989 - 2002	141	11985

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Jak widać z załączonego zestawienia najwięcej (30%) stanowią mieszkania zbudowane pomiędzy 1918 i 1944 rokiem. Mieszkania powstałe w latach 1971 – 2002 stanowią łącznie 36% ogółu mieszkań.

Na obszarze wiejskim dominującą formą budownictwa jest budownictwo jednorodzinne w typie budowy zagrodowej. Poszczególne miejscowości połączone są siecią dróg gminnych. W samym Rynie występuje zabudowa zwarta, w układzie ulicowym. Sytuacja mieszkaniowa ludności jest zadowalająca, zarówno jeśli chodzi o liczbę izb w przeliczeniu na 1 mieszkańca, jak i przypadającą na osobę powierzchnię użytkową.

Mieszkania wg ilości izb i powierzchni ogółem:

Liczba izb w mieszkaniu	Liczba mieszkań
1 izba	38
2 izby	210
3 izby	672
4 izby	541
5 i więcej izb	327

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Powierzchnia mieszkania m ²	Liczba mieszkań	Metraż na 1 osobę (m ²)	Liczba mieszkań
do 30	99	poniżej 7	44
30 – 39	187	7,0 – 9,9	154
40 – 49	365	10,0 – 14,9	419
50 – 59	353	15,0 – 19,9	309
60 - 79	407	20,0 – 29,9	407
80 – 99	154	30 i więcej	455
100 – 119	86	X	X
120 i więcej	137	X	X

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Systematycznej poprawie z roku na rok ulega stan wyposażenia mieszkań w podstawową infrastrukturę techniczną. Dotyczy to zarówno starań władz gminnych (budowa wodociągów i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej), jak i dążenia właścicieli mieszkań do podnoszenia ich standardu.

Mieszkania wg wyposażenia:

Wyposażenie mieszkania	Liczba mieszkań
mieszkania ogółem	1788
wodociąg ogółem	1630
wodociąg przydomowy	262
wodociąg sieciowy	1368
bez wodociągu	158
ustęp splukiwany	14,63
łazienka	1456
ciepła woda	1335

CO zbiorowe	544
CO indywidualne	866
piece	398
gaz z sieci	982
gaz z butli	671

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Szkolnictwo

Na terenie gminy funkcjonują niżej wymienione placówki oświatowe:

- Przedszkole Samorządowe w Rynie;
- Gimnazjum Publiczne w Rynie;
- Szkoła Podstawowa w Rynie;
- Szkoła Podstawowa w Skopie;
- Szkoła Podstawowa w Sterławkach Wielkich.

Zbiorcze dane dotyczące gminnej oświaty na poziomie podstawowym i gimnazjalnym przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Liczba uczniów	Liczba pomieszczeń	Liczba oddziałów	Liczba komputerów
szkoły podstawowe	465	23	20	22
gimnazjum	299	13	14	17

Kultura

Placówkami realizującymi zadania z zakresu upowszechniania kultury na terenie gminy są:

- Biblioteka Publiczna w Rynie;
- Kino „Łabędź” w Rynie;
- Wiejski Dom Kultury w Sterławkach Wielkich;
- Ryńskie Centrum Kultury.

Na uwagę zasługuje zwłaszcza działalność Ryńskiego Centrum Kultury organizującego wiele imprez, w tym plenerowych, wykorzystując amfiteatr nad jeziorem Ołów. Organizowano m.in. Ryński Mini Kabareton, Biesiadę Oldtimerów, Regaty, Dni Rynu, konkursy plastyczne. W ramach RCK działają również sekcja tańca nowoczesnego i sekcja plastyczna.

Sport

Na terenie gminy działa Klub Sportowy Pogoń Ryn prowadzący sekcję piłki nożnej. Spotkania rozgrywane są na miejskim stadionie. Uzupełnieniem gminnej infrastruktury sportowej są boiska i hale gimnastyczne usytuowane przy szkołach.

Pomoc społeczna

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej w gminie Ryn realizowane są przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Formy pomocy są wielorakie, ale do najczęstszych należą różnego rodzaju zasiłki pieniężne i usługi opiekuńcze. Adresatami pomocy są rodziny wielodzietne, osoby, które pozostają w trudnej sytuacji życiowej, dotknięte długotrwałym bezrobociem. Beneficjentami pomocy społecznej są również osoby przewlekle chore, niedostosowane społecznie oraz ludzie starzy i samotni. Wsparciem dla działań gminy w zakresie pomocy społecznej jest działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Giżycku (wymiana informacji, skierowania do komisji lekarskich, szkolenia).

Poniżej przedstawiono dane dotyczące rodzaju i skali pomocy społecznej w gminie Ryn.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin				Liczba osób w tych rodzinach			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Ubóstwo	258	294	330	405	1164	1342	1461	1968
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	2	1	1	4	2	1	1	15
Potrzeba ochrony macierzyństwa	42	54	4	13	177	211	17	68
Bezrobocie	262	284	168	232	884	954	712	798
Niepełnosprawność	106	92	76	50	409	317	202	159
Długotrwała choroba	76	72	69	47	174	169	166	125
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	24	25	23	25	131	140	98	116
w tym: - rodziny niepełne	8	9	11	19	34	36	39	64
- rodziny wielodzietne	16	12	7	6	97	84	55	52
Alkoholizm	32	31	34	30	79	75	83	77
Narkomania	3	1	1	0	6	1	1	0

Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	0	0	1	4	0	0	1
Przemoc w rodzinie	0	1	2	2	0	5	8	5
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	0	0	4	3	0	0	4	10
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0	0	0	0

*Podstawa: Dane MGOPS w Rynie

Wykorzystanie środków finansowych ogółem (za 2006 r).

Zadania	Plan	Wykonanie	%
Zadania zlecone gminie	254 411	254 411	100
Zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne i zaliczka alimentacyjna	2 066 216	2 066 216	100
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	24 112	24 112	100
Zadania własne gminy: w tym	703 733	703 733	100
- zasiłki celowe i w naturze	353 733	353 733	100
- dotacja celowa na dożywianie dzieci w szkole	350 000	350 000	100

*Podstawa: Dane MGOPS w Rynie

Rodzaj pomocy	Nakłady	Ilość osób/ilość świadczeń [2006 r.]
Zasiłki stałe	245 411	72/783
Zasiłki rodzinne	1 321 709	716/21596
Zasiłki pielęgnacyjne	475 575	211/2641
Zasiłek jednorazowy z tytułu urodzenia dziecka	70 000	70/70
Zaliczka alimentacyjna	198 932	54/962
Zasiłki okresowe	224 184	215/1436
Składki na ubezpiecz. emerytalne i rentowe	2 988	7/84
Ogółem	2 538 799	1345/25572

*Podstawa: Dane MGOPS w Rynie

Działalność Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rynie

Celem działalności MGOPS jest:

1. zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka,
2. doprowadzenie do możliwie pełnego usamodzielnienia osób i rodzin oraz doprowadzenie do integracji osób i rodzin ze środowiskiem,
3. umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rynie zatrudnia 7 pracowników. Kadra ośrodka posiada odpowiednie kierunkowe wykształcenie właściwe do wykonywania nałożonych przepisami prawa zadań. Stanowiska i kwalifikacje zawodowe przedstawiają się następująco:

- Kierownik – ukończona policealna szkoła pracowników służb społecznych;
- Księgowa – wykształcenie wyższe ekonomiczne;
- 3 pracowników socjalnych – ukończona policealna szkoła pracowników służb społecznych;
- 2 pracowników ds. świadczeń rodzinnych – 1 osoba wykształcenie wyższe (kierunek pomoc socjalna z administracją), 1 osoba policealna szkoła pracowników służb społecznych.

Pomieszczenia biurowe Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rynie zlokalizowane są na parterze budynku Urzędu Miasta i Gminy. Baza lokalowa MGOPS to 4 pomieszczenia, z których każde wyposażone jest w niezbędne urządzenia techniczne, środki łączności i komputery z dostępem do Internetu.

6. GMINA RYN NA TLE POZOSTAŁYCH GMIN POWIATU GIŻYCKIEGO

Sytuacja społeczno - gospodarcza gminy Ryn nie odbiega znacząco od sytuacji pozostałych gmin powiatu giżyckiego. Gmina zajmuje 3 pozycję w powiecie pod względem zajmowanego obszaru i 4 pod względem liczby ludności.

Obszar	Powierzchnia (km²)	Ludność (osób)
Miasto Giżycko	13,87	29 591
Gmina Giżycko	289,76	7 739
Gmina Kruklanki	201,01	3 080
Gmina Miłki	169,43	3 934

Gmina Ryn	211,21	6 116
Gmina Wydminy	233,46	6 662

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002

Porównywalna jest również stopa bezrobocia w poszczególnych gminach (wskaźnik dla powiatu giżyckiego wynosi 28,3%)

Obszar	Liczba bezrobotnych	W tym z prawem do zasiłku
Giżycko m.	2959	554
Giżycko gm.	938	171
Ryn	775	125
Wydminy	790	114
Miłki	453	68
Kruklanki	430	55

*Podstawa: Dane PUP w Giżycku grudzień 2006

Porównanie stanu zasobów mieszkaniowych przedstawia się następująco:

Obszar	Powierzchnia użytkowa		Przeciętna liczba osób	
	na 1 osobę	1 mieszkania	na 1 mieszkanie	na 1 izbę
Gmina miejska Giżycko	19,6	57,6	2,93	0,81
Gmina Ryn	19	65,8	3,43	0,93
Gmina wiejska Giżycko	21,7	79,4	3,66	0,87
Gmina Kruklanki	22,3	84	3,76	0,86
Gmina wiejska Miłki	19,5	75,2	3,85	0,94
Gmina Wydminy	20,8	76,7	3,69	0,91
Powiat giżycki	20,1	65,1	3,24	0,85
Polska	21,1	68,6	3,25	0,88
Województwo Warmińsko-Mazurskie	19	63,9	3,34	0,91

*Podstawa: dane GUS

Porównanie wykorzystania gruntów przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Powiat giżycki	Miasto Giżycko	Miasto i Gmina Ryn	Gminy wiejskie			
				Giżycko	Wydminy	Miłki	Kruklanki
Powierzchnia gminy w ha	111.874	1.387	20.121	28.976	23.346	16.943	20.101
Powierzchnia użytków rolnych (udział % w powierzchni gminy)	47,7	17,3	49,4	46,9	54,9	59,3	31,1
Grunty orne (w %)	64,7	62,3	64,8	67,1	60,5	69,8	20,4
Sady (w %)	0,3	4,9	0,1	0,3	0,2	0,1	0,1
Łąki (w %)	14,5	11,4	16,6	10,2	17,1	13,0	4,7
Pastwiska (w %)	20,5	21,4	18,5	22,4	22,2	17,1	5,9

Źródło: „Uwarunkowania i możliwości rozwoju powiatu giżyckiego” Olsztyn 2003r.

V. ANALIZA SWOT

1. UWAGI OGÓLNE

W planowaniu strategicznym stosowane są różne techniki analityczne oraz sposoby dochodzenia do konstruktywnych wniosków. Z uwagi na wagę zagadnienia należy przy tym korzystać ze sprawdzonych metod. Planowanie strategiczne powinno zostać podporządkowane następującym regułom:

- nazwanie, określenie, zdefiniowanie problemu (to, jak zdefiniujemy problem w dużym stopniu określa, które cele i metody powinny być zastosowane, aby ocenić przydatność alternatywnych rozwiązań. Ma to bezpośredni wpływ na wybór konkurencyjnych opcji);
- przyjęcie kryteriów ewaluacyjnych (pod jakimi względami będziemy porównywali ze sobą i oceniali sposoby rozwiązania);
- określenie konkurencyjnych sposobów postępowania (zakładamy, że zawsze da się wyróżnić kilka sposobów rozwiązania problemu, należy je też opisać ze szczegółami);
- prezentacja alternatyw i ich selekcja (w tym kroku następuje ocena alternatyw według ustalonych kryteriów ewaluacyjnych i wybór jednej z nich);
- bieżące monitorowanie i ewaluacja wyników wybranej do realizacji polityki (po wyborze sposobu rozwiązania konieczną jest stała ocena czy przyjęte rozwiązanie wpływa w zamierzony sposób na rzeczywistość społeczną).

W praktyce najczęściej wykorzystywaną metodą jest Analiza SWOT. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: Strengths (silne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia). Metoda ta pozwala na ocenę wewnętrznych i zewnętrznych czynników wpływających na rozwój badanej organizacji.

Analiza SWOT opiera się na badaniu dwóch grup czynników: wewnętrznych i zewnętrznych. Każda grupa rozpatrywana jest pod kątem dodatniego i ujemnego wpływu na badaną organizację.

W formie graficznej analizę SWOT można przedstawić następująco

		Uwarunkowania	
		wewnętrzne	zewnętrzne
Wywierany wpływ	pozytywny	Silne strony	Szanse
	negatywny	Słabe strony	Zagrożenia

W prezentowanej tabeli poszczególne określenia oznaczają:

Silne strony – to pozytywne zjawiska wynikające z samej organizacji (np. wysoki poziom wiedzy kadry, znajomość lokalnych uwarunkowań itp.)

Słabe strony – to negatywne zjawiska wpływające na ograniczenie szans i możliwości rozwojowych organizacji, na które ma ona wpływ (np. słaba komunikacja wewnętrzna, brak koordynacji działań itp.)

Szanse – to pozytywne zjawiska, które stwarzają możliwości rozwojowe niezależne od działań organizacji (np. położenie geograficzne)

Zagrożenia – to negatywne zjawiska wpływające z otoczenia organizacji, niezależne od jej działań (np. niedoskonałość rozwiązań prawnych, konkurencyjność sąsiednich podmiotów, pogarszanie wskaźników makroekonomicznych itp.)

Dla potrzeb niniejszego dokumentu zastosowano tabelaryczne ujęcie analizy SWOT. Wybór poszczególnych dziedzin do tabel analizy SWOT warunkowany jest tematem opracowania i wiąże się z tymi sferami funkcjonowania gminy, które w sposób pośredni lub bezpośredni wpływają na politykę społeczną.

2. TABELE ANALIZY SWOT

Tabela nr 1 - GOSPODARKA GMINY RYN	
Mocne strony	Słabe strony
<p>Powszechna dostępność wodociągu umożliwiająca prowadzenie nowoczesnej produkcji rolnej oraz lokowanie działalności gospodarczej na terenie gminy.</p> <p>Istnienie nadwyżki siły roboczej możliwej do wykorzystania przez ewentualnie powstające przedsiębiorstwa.</p> <p>Możliwości wyodrębnienia terenów pod inwestycje dla potencjalnych inwestorów.</p> <p>Występowanie jezior i kompleksów leśnych o dużych walorach rekreacyjnych i turystycznych.</p>	<p>Ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej wynikające z rolniczego charakteru gminy.</p> <p>Nieuporządkowana gospodarka ściekowa na terenie gminy.</p> <p>Niezadowalający stopień promocji gminy skierowanej zarówno do potencjalnych inwestorów, jak odbiorców usług turystycznych.</p> <p>Brak znaczącego popytu wewnętrznego wynikający ze stosunkowo niskich dochodów mieszkańców gminy.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Modernizacja gminy będąca skutkiem wykorzystania funduszy pomocowych Unii Europejskiej.</p> <p>Aktywna polityka władz samorządowych nastawiona na pozyskanie inwestorów zewnętrznych oraz rozwój przedsiębiorczości mieszkańców.</p> <p>Wspieranie działań lokalnych poprzez wyspecjalizowane instytucje działające na szczeblu ogólnokrajowym.</p>	<p>Niewłaściwa polityka państwa oraz wspieranie koncepcji centralistycznych będących zagrożeniem samorządności w Polsce.</p> <p>Pogarszanie się opłacalności produkcji rolnej.</p> <p>Brak inwestorów wewnętrznych i zewnętrznych.</p> <p>Działania konkurencyjne innych gmin starających się przyciągnąć inwestorów, turystów oraz fundusze pomocowe.</p> <p>Trudności w zgromadzeniu środków na wkład własny konieczny do ubiegania się o fundusze w ramach programów operacyjnych współfinansowanych przez UE.</p>

Tabela nr 2 – MIESZKAŃCY GMINY RYN

Mocne strony	Słabe strony
<p>Korzystne proporcje grup ludności w wieku produkcyjnym do grupy osób w wieku poprodukcyjnym.</p> <p>Aspiracje mieszkańców dotyczące uzupełniania wykształcenia, podnoszenia kwalifikacji zawodowych, zdobywania przez młodzież wykształcenia na poziomie co najmniej średnim.</p> <p>Aktywnie działanie grupy lokalnych liderów, animatorów życia społecznego na terenie gminy.</p>	<p>Brak klasy średniej.</p> <p>Brak uczestnictwa dużych grup ludności w życiu gminy oraz brak więzi na poziomie wspólnoty samorządowej.</p> <p>Trudna sytuacja ekonomiczna dużych grup ludności spowodowana bezrobociem oraz niską opłacalnością produkcji rolnej.</p> <p>Bariery architektoniczne utrudniające korzystanie z dóbr i usług ludziom niepełnosprawnym.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Wykorzystanie potencjału osób dotąd nieuczestniczących w życiu społecznym gminy.</p> <p>Zwiększanie się oferty edukacyjnej, jej coraz większa dostępność oraz relatywne obniżenie kosztów ponoszonych przez uczących się.</p> <p>Pozytywne skutki ożywienia gospodarczego i rozwoju kraju.</p> <p>Pozytywne tendencje demograficzne (wzrost liczby urodzeń) wynikające z przyjętych rozwiązań systemowych.</p> <p>Prorodzinna polityka państwa.</p>	<p>Starzenie się społeczeństwa.</p> <p>Zatrzymanie pozytywnych tendencji rozwojowych w skali ogólnokrajowej.</p> <p>Migracja najlepiej wykształconych młodych mieszkańców do ośrodków miejskich.</p> <p>Uwarunkowana względami ekonomicznymi emigracja osób o deficytowych i poszukiwanych przez pracodawców kwalifikacjach za granicę.</p>

Tabela nr 3 – BEZROBOCIE I RYNEK PRACY NA TERENIE GMINY RYN

Mocne strony	Słabe strony
<p>Przyrost liczby przedsiębiorstw i wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie gminy.</p> <p>Oddziaływanie Powiatowego Urzędu Pracy w Giżycku.</p> <p>Gotowość podejmowania przez młodych ludzi nowych wyzwań i elastyczne reagowanie na potrzeby rynku pracy.</p>	<p>Duże bezrobocie na terenie gminy i występowanie ukrytego, nie rejestrowanego bezrobocia.</p> <p>Trudna sytuacja dużej rzeszy bezrobotnych, którym nie przysługuje już zasiłek.</p> <p>Niewielki potencjał wzrostowy lokalnych przedsiębiorstw.</p> <p>Apatia i bierność osób długotrwale bezrobotnych.</p> <p>Występowanie dużej grupy osób o kwalifikacjach, na które brak jest zapotrzebowania ze strony rynku pracy.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Istnienie programów i funduszy na poziomie powiatowym i wojewódzkim, których celem jest ograniczanie bezrobocia i jego skutków.</p> <p>Przekwalifikowanie bezrobotnych.</p> <p>Pozytywne skutki wzrostu gospodarczego przekładające się na przyrost miejsc pracy.</p>	<p>Brak miejsc pracy dla młodzieży, duży odsetek osób bezrobotnych z niskim poziomem wykształcenia.</p> <p>Niewielka efektywność podejmowanych działań w obszarze aktywizacji bezrobotnych i środków mających poprawiać ich konkurencyjność na rynku pracy.</p>

Tabela nr 4 – STAN OŚWIATY, KULTURY I TURYSTYKI NA TERENIE GMINY RYN

Mocne strony	Słabe strony
<p>Wykształcona, zaangażowana i doświadczona kadra nauczycielska w szkołach gminy.</p>	<p>Istnienie dużej grupy ludzi młodych, absolwentów, którzy uzyskali wykształcenie nieodpowiednie do zapotrzebowania ze strony</p>

<p>Brak przemysłu, czyste środowisko naturalne, występowanie jezior i kompleksów leśnych.</p> <p>Występowanie zabytków oraz obszarów prawnie chronionych mogących przyciągać turystów na tereny gminy.</p>	<p>przedsiębiorców.</p> <p>Niewystarczająca promocja gminy i jej walorów turystycznych.</p> <p>Brak placówki upowszechniania kultury na terenie gminy.</p> <p>Braki w szeroko pojętej infrastrukturze w postaci pól biwakowych, kempingów, ścieżek rowerowych.</p> <p>Niewystarczające środki na utrzymanie obiektów dziedzictwa kulturowego w niepogorszonym stanie.</p> <p>Brak właściwej infrastruktury sportowej przy szkołach (boiska pełnowymiarowe, sale gimnastyczne, pływalnia) oraz ogólnodostępnej dla mieszkańców gminy.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Wykorzystanie szans wynikających z funduszy stypendialnych.</p> <p>Wprowadzenie multimediiów do procesów dydaktycznych w szkołach oraz w kształceniu dorosłych.</p> <p>Wykorzystanie środków pochodzących z europejskich funduszy pomocowych.</p> <p>Działalność lokalnych stowarzyszeń nastawionych na kultywowanie tradycji i obyczajów.</p>	<p>Brak aspiracji edukacyjnych wśród rodzin zagrożonych wykluczeniem.</p> <p>Niewystarczające fundusze na oświatę przekazywane z budżetu centralnego.</p> <p>Brak środków na animowanie życia kulturalnego na terenie gminy i wspieranie lokalnych inicjatyw w tym zakresie.</p> <p>Apatia i bierność części ludności i jej brak zainteresowania dla życia i spraw gminy.</p>

Tabela nr 5 – UWARUNKOWANIA BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI (W TYM BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO), ADMINISTRACJA	
Mocne strony	Słabe strony
<p>Działalność władz gminy ukierunkowana na rozwój i wzrost poziomu życia obywateli.</p> <p>Działalność władz gminy, funkcjonariuszy policji, straży pożarnej i ich</p>	<p>Niedostateczne wyposażenie służb w środki techniczne, środki łączności i pojazdy służbowe.</p> <p>Duża grupa osób – beneficjentów pomocy społecznej.</p>

<p>współpraca ze społecznością lokalną. Niższe od średnich wskaźniki przestępczości. Prężne i skuteczne działanie Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rynie.</p>	<p>Bierność i apatia dużej części osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, nasilanie się postaw roszczeniowych. Odtwarzanie się struktury społecznej w części dotyczącej rodzin patologicznych – dziedziczenie patologii.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Wykorzystanie szans wynikających z funduszy pomocowych oraz programów krajowych. Przekazywanie wyższych dotacji centralnych na utrzymanie bezpieczeństwa i politykę społeczną w sytuacji wzrostu gospodarczego. Wzmocnienie kadrowe i techniczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rynie.</p>	<p>Wzrost przestępczości i uzależnień, zwłaszcza wśród nieletnich. Coraz większy zakres występowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Niekorzystne oddziaływanie rodzin patologicznych, dziedziczenie ubóstwa, patologii, dysfunkcji. Brak spójnej i całościowej polityki państwa w zakresie pomocy społecznej.</p>

VI. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ANALIZY SWOT

Dokonana w oparciu o Raport o Stanie Gminy analiza SWOT wskazuje, które obszary szeroko rozumianej polityki społecznej wymagają długofalowych, perspektywicznych i przemyślanych działań. Jak wykazano powyżej podstawowymi problemami społecznymi wymagającymi rozwiązania są ubóstwo i bezrobocie. Skalę tych zagadnień obrazują oficjalne statystyki. Jednakże urzędowym danym wymyka się cała sfera takich problemów społecznych jak alkoholizm czy przemoc w rodzinie. Ponadto w danych tych nie ma informacji na temat ograniczonego dostępu do dóbr społecznych osób przewlekle chorych, starych i niepełnosprawnych. Dlatego też w opracowywanych celach podstawowych ujęto również te niekorzystne zjawiska.

1. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY SPOŁECZNE NA TERENIE GMINY RYN

Istotą problemów społecznych jest to, że podlegają one wielorakim i złożonym powiązaniom pomiędzy sobą. Zaistnienie jednego z nich może wywołać w przyszłości kolejne, powodując w dodatku efekt tzw. sprzężenia zwrotnego dodatniego. I tak np. problem **bezrobocia** w krótkim okresie czasu może prowadzić do wystąpienia zjawiska **ubóstwa**. Ten z kolei w powiązaniu z wyżej wspomnianym bezrobociem rodzi poczucie frustracji i braku perspektyw. Taki stan rzeczy sprzyja wystąpieniu zjawiska **alkoholizmu**, który jeszcze bardziej pogłębia ubóstwo i utrudnia znalezienie pracy. Alkoholizm może również prowadzić do **przemocy w rodzinie**. Spatologizowana rodzina nie jest w stanie przekazać pozytywnych wzorców, co w konsekwencji prowadzi do pojawienia się następnych pokoleń, podatnych na patologie.

Jak wykazano powyżej, najważniejsza w polityce społecznej powinna być profilaktyka zagrożeń, ponieważ siły i środki na nią skierowane procentują pozytywnymi efektami w przyszłości. Z dokonanej analizy wynika również, że problemy społeczne i obszary działań powiązane są ze sobą wieloma zależnościami i przenikają się nawzajem. Dlatego wskazano następujące grupy osób i obszary interwencji:

- rodziny dotknięte ubóstwem z powodu bezrobocia oraz rodziny wielodzietne i niepełne,
- środowiska osób niepełnosprawnych,
- osoby starsze,
- dzieci i młodzież szkolna z rodzin ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- grupy społeczne zagrożone chorobą alkoholową i narkomanią.

VII. OBOWIĄZUJĄCE USTAWODAWSTWO

Podjęmowane działania nie mogą pozostawać w oderwaniu od ustawowych obowiązków wspólnoty samorządowej.

Podstawowe działania wspólnoty samorządowej w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej uregulowano w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zadania gminy obejmują między innymi zagadnienia:

- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- edukacji publicznej,
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Uszczegółowieniem zadań jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Wynikające z niej obowiązki gmin przedstawiono w poniższej tabeli.

Zadania gminy wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

własne	zlecone
<ol style="list-style-type: none">1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;10) praca socjalna;11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;14) dożywianie dzieci;15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu	<ol style="list-style-type: none">1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;2) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;3) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiolową lub ekologiczną;5) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;6) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

informatycznego;

18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań własnych gminy należą również :

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

VIII. STRATEGIA DZIAŁAŃ

1. MISJA, OBSZARY INTERWENCJI, CELE PODSTAWOWE, CELE SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA I SPODZIEWANE EFEKTY

Ustawa o samorządzie gminnym definiuje gminę jako wspólnotą samorządową zorientowaną na zaspokajanie potrzeb jej mieszkańców. Dlatego też władze gminy we wszystkich swych działaniach muszą dążyć do jak najlepszego i najpełniejszego zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności. Zgodnie z kanonami nowocześnie rozumianej polityki społecznej polegać ma to nie tylko na dystrybucji dóbr, lecz na stwarzaniu możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Oczywiście biorąc pod uwagę istotę zrównoważonego rozwoju należy pamiętać o osobach wykluczonych, które z różnych przyczyn nie stają się beneficjentami przemian i wzrastającego poziomu życia. Obowiązującym minimum zaś powinno być zapewnienie jednostce bytowania w warunkach nieurągających jej godności.

Misją gminy Ryn w zakresie polityki społecznej jest zapewnienie mieszkańcom jak najlepszych warunków życia, ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W celu realizacji misji wytypowano 5 obszarów krytycznych odpowiadających grupom wymagającym wsparcia. Są to:

- **rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym,**
- **osoby starsze,**
- **niepełnosprawni,**
- **grupy społeczne zagrożone chorobą alkoholową i narkomanią,**
- **dzieci i młodzież.**

Rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym.

Rodzina stanowi podstawowe ogniwo w strukturze społecznej. O warunkach jej funkcjonowania i rozwoju decydują działania z zakresu polityki ekonomicznej i społecznej. Aby mogła wypełnić swoje zadania i obowiązki powinna być otoczona ochroną i wsparciem, a w szczególności należy zapewnić prawidłową realizację potrzeb rozwojowych i psychicznych dzieci, do których należy zaliczyć: potrzebę stabilizacji, bezpieczeństwa, przynależności uczuciowej. Od właściwego zaspokojenia potrzeb dziecka zależy prawidłowy przebieg jego rozwoju. Zaspokajanie potrzeb rozwojowych dziecka jest możliwe w rodzinie o prawidłowej strukturze i atmosferze gwarantującej poczucie stabilności i bezpieczeństwa. Okres transformacji i wiążących się z nim problemów bytowych staje się dla znacznej liczby rodzin obciążeniem, z którym nie są w stanie sobie same poradzić. Negatywne zjawiska

pogłębiającego się bezrobocia, bezradności, niejednokrotnie grożące wejściem w patologię, dotyczą wszystkich członków rodziny, nie wyłączając dzieci.

Przy realizacji zadań pomocy społecznej za priorytet należy przyjąć wspieranie środowisk i rodzin najbardziej zagrożonych biedą i trudnościami w rozwiązywaniu narastających problemów i to nie tylko ekonomicznych, ale też wychowawczych, psychicznych, zdrowotnych i innych.

Jak wynika z tabeli dotyczącej pomocy społecznej w gminie Ryn z różnych jej form korzysta ok. 700 rodzin. Jest to wskaźnik bardzo wysoki i wskazuje, jak duża jest skala problemów, z którymi muszą zmierzyć się władze samorządowe.

Głównym problemem większości rodzin jest bezrobocie, przy czym znaczna część osób (niemal 85 %) nie ma uprawnień do świadczeń w formie zasiłków dla bezrobotnych i balansuje na poziomie minimum socjalnego. Dotyczy to głównie rodzin o niskim poziomie wykształcenia, a także wielodzietnych i niepełnych. Zjawiskiem wtórnym są występujące niejednokrotnie patologie, w tym głównie alkoholizm, pojawia się również przemoc. Powodują one niewydolność wychowawczą, która najboleśniej dotyka dzieci w tych rodzinach.

Występujące problemy powodują niewydolność finansową rodzin i brak środków na podstawowe potrzeby. Dzieci z tych rodzin są często nieprawidłowo żywione lub wręcz niedożywione, a jedynym prawidłowym posiłkiem jest posiłek otrzymany w szkole. Działania na rzecz rodziny powinny być zróżnicowane zależnie od występujących problemów. Innych form wsparcia wymagają rodziny dotknięte bezrobociem, innych z problemem uzależnień czy niewydolne wychowawczo. Chociaż zapewnianie właściwych warunków bytowych dzieciom jest obowiązkiem rodziców, to im samym należy niejednokrotnie udzielić wsparcia.

Cel główny: Utrzymanie podstawowych funkcji rodziny i zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z uwzględnieniem rodzin niepełnych i wielodzietnych.

Cele szczegółowe:

- zwalczanie bezrobocia i przeciwdziałanie jego skutkom;
- organizowanie i rozwijanie kompleksowego wsparcia dla dzieci i młodzieży szkolnej;
- organizowanie pomocy w rozwiązywaniu i ograniczaniu patologii;
- pomoc rodzinom w uzyskaniu samodzielności finansowej i eliminowanie postaw roszczeniowych.

Zadania:

- prowadzenie pracy socjalnej z bezrobotnymi, współdziałanie z Powiatem Urzędem Pracy;
- motywowanie bezrobotnych do aktywnego poszukiwania pracy, do przekwalifikowania, szkoleń, kursów;
- porady i informacje;
- zapobieganie poczuciu zagubienia i odrzucenia społecznego (wsparcie psychologiczne, punkt konsultacyjny);
- analizowanie zaburzeń u dzieci i szukanie ich przyczyn;
- udzielanie pomocy pedagogicznej i psychologicznej dzieciom z trudnościami emocjonalnymi o rozstrojonym życiu uczuciowym;
- dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego;
- współpraca z pedagogami szkolnymi;
- współpraca z instytucjami pozarządowymi, organizacjami, fundacjami, kościołami realizującymi zadania z zakresu pomocy;
- wykorzystanie różnych systemów wsparcia (psychologicznego, socjalnego, prawnego, OPS, Klub AA),
- pomoc finansowa rodzinom zagrożonym;
- wsparcie w odtworzeniu więzi społecznych rodzin poprzez uczestniczenie w grupach samopomocowych organizacji pozarządowych (kierowanie do organizacji pozarządowych);
- prowadzenie pracy socjalnej;
- poradnictwo dotyczące możliwości poprawy sytuacji ekonomiczno-bytowej;
- stymulacja aktywności własnej rodzin w celu zaspokojenia potrzeb socjalno-bytowych (wykorzystywanie własnych możliwości);
- ożywienie życia społecznego w placówkach realizujących idee pomocy (organizacje pozarządowe, świetlice);
- poszukiwania liderów lokalnych;
- dożywanie dzieci i dorosłych;
- badania jakościowe - pogłębianie diagnozy sytuacji socjalno - bytowej rodzin (dalsze rozpoznawanie potrzeb środowiska).

Spodziewane efekty:

- uaktywnienie osób bezrobotnych;
- zmniejszenie bezrobocia;
- poprawa sytuacji socjalno-bytowej;

- zmniejszenie skutków psychicznych i społecznych bezrobocia;
- ochrona przed negatywnym wpływami środowiska;
- redukcja zaburzeń;
- hamowanie rozwoju zjawisk patologicznych;
- poprawa sytuacji socjalno-bytowej;
- zmniejszenie patologii w rodzinach;
- zapobieganie poczuciu bezradności i osamotnienia.

Osoby starsze.

Obserwowane procesy demograficzne od lat już wskazują na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Proces ten dotyczy również mieszkańców gminy Ryn.

Problem ludzi starszych funkcjonuje w dwóch wymiarach. Pierwszy dotyczy indywidualnego podejścia i odczuć osoby starszej z jej problemami dnia codziennego, chorobami, poczuciem osamotnienia. Drugi punkt widzenia dotyczy rodzin, w których żyją osoby starsze. Borykają się one z wieloma trudnościami dotyczącymi konieczności zapewnienia tym osobom właściwej opieki. Problemy pojawiają się również wówczas, gdy wystąpi nierównowaga między indywidualnymi potrzebami człowieka starszego w codziennym życiu, a realnymi możliwościami rodziny w udzielaniu mu pomocy w przezwyciężaniu tych trudności.

W związku z powyższym niezbędne jest poświęcenie należytej uwagi tej znaczącej części populacji, przede wszystkim zaś w celu zaktywizowania zbiorowości samych seniorów oraz wspomagania potrzebujących.

Cel główny: Poprawa jakości życia ludzi starszych oraz zapobieganie marginalizacji życia starszego pokolenia.

Cele szczegółowe:

- jak najdłuższe utrzymanie zdolności seniora do samoegzystencji w swym naturalnym środowisku oraz optymalizacja jego aktywności;
- zaktywizowanie rodziny do szerokich działań na rzecz członka rodziny;
- zapewnienie wsparcia osobom starszym niezdolnym do samodzielnej egzystencji w środowisku.

Zadania:

- stymulacja aktywności osób starszych;
- rozwój środowiskowej pomocy społecznej (pomoc finansowa, świadczenia w naturze,

usługi, porady);

- udzielanie wsparcia środowiskowego ludzi starym;
- działanie na rzecz integracji ludzi starych ze środowiskiem;
- edukacja rodzin w zakresie nabywania kompetencji koniecznych do kontaktów z osobami starszymi w rodzinie (docieranie do dzieci poprzez pracownika socjalnego).

Spodziewane efekty:

- przeciwdziałanie osamotnieniu i alienacji, umocnienie psychiczne;
- zwiększenie kompetencji członków rodzin osoby starszej w zakresie sprawowania opieki;
- stworzenie sprawnie działającego centrum konsultacji, poradnictwa i wsparcia.

Niepełnosprawni.

Osoby niepełnosprawne stanowią w Polsce bardzo liczną społeczność, która liczy około 4,5 mln osób (ponad 14 % ogółu ludności), a prognoza GUS przewiduje, że w 2010 roku liczba ta wzrośnie do 6 mln.

Prawnie osobami niepełnosprawnymi są te jednostki, które posiadają stopień niepełnosprawności orzeczony przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Komisję Lekarską przy ZUS, KRUS, jak również inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi, psychicznymi i umysłowymi. Za niepełnosprawne należy uznać osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ogranicza lub uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów.

W codziennym funkcjonowaniu osoby niepełnosprawne napotykają liczne przeszkody uniemożliwiające prowadzenie aktywnego życia społecznego oraz w znaczny sposób utrudniające integrację z najbliższą społecznością lokalną.

Niewątpliwie osoby niepełnosprawne potrzebują więcej wsparcia ze strony społeczeństwa, by móc osiągnąć takie same jakościowe warunki życia jak inni obywatele. Jest wiele sposobów eliminowania niepotrzebnych barier, jednak by poprawić społeczne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych, pozytywnie przekształcić stan społecznej świadomości w zakresie niepełnosprawności, konieczne jest systematyczne planowanie działań odnoszących się do różnych obszarów rzeczywistości społecznej.

Narzędziem pomocnym, systematyzującym pomysły i zadania są przyjęte przez ONZ Standardowe Zasady Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych. Zasady precyzują wstępne warunki równoprawnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w społecznościach,

wyodrębniają kluczowe obszary, które społeczeństwo zobligowane jest udostępnić niepełnosprawnym obywatelom, a także proponują działania wdrożeniowe. Standardowe zasady służyły jako baza przy formułowaniu celu głównego i celów szczegółowych w gminnej strategii osób niepełnosprawnych. W gminie Ryn środowisko osób niepełnosprawnych jest dostatecznie dobrze rozeznane Świadczeniami pomocy społecznej z tego tytułu objętych było w 2006 r. 159 osób.

Cel główny: Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej i integracja społeczna.

Cele szczegółowe:

- inicjowanie działań zmierzających do udostępnienia osobom niepełnosprawnym środowiska fizycznego, ułatwianie dostępu do informacji i środków komunikacji międzyludzkiej;
- aktywizacja zawodowa i wzmocnienie pozycji osób niepełnosprawnych tak, by mogły one realizować swoje prawa na rynku pracy.

Zadania:

- uwzględnienie wymagań dotyczących dostępności różnych grup osób niepełnosprawnych przy projektowaniu i budowie środowiska zewnętrznego; konsultowanie ze środowiskami osób niepełnosprawnych w tym zakresie;
- dostarczanie informacji na temat diagnozy, praw, dostępnych służb i programów wszystkim osobom niepełnosprawnym, ich rodzinom i opiekunom;
- dążenie do zapewniania na wszystkich poziomach właściwego szkolenia służb zaangażowanych w prowadzenie programów i usług dla osób niepełnosprawnych;
- współpraca z organizacjami osób niepełnosprawnych w zakresie rozwiązań życia zawodowego i zatrudnienia;
- podnoszenie świadomości samych osób niepełnosprawnych co do przysługujących im praw i możliwości;
- zachęcanie przedsiębiorców w sektorze prywatnym, by w swych działaniach brali pod uwagę kwestie niepełnosprawności;
- wspieranie osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy; np. dofinansowanie krajowych i lokalnych programów aktywizacji zawodowej;
- podnoszenie świadomości pracodawców celem przezwyciężenia negatywnych postaw i uprzedzeń w kwestii niepełnosprawności; szkolenia, informowanie o istniejących ulgach finansowych w przypadku zatrudniania osób niepełnosprawnych;

- podjęcie działań w celu podniesienia świadomości społeczności lokalnej na temat osób niepełnosprawnych, ich praw, potrzeb, możliwości wkładu w życie społeczne;
- szkolenie pracowników mających częsty kontakt z osobami niepełnosprawnymi w zakresie problematyki niepełnosprawności;
- aktywizowanie osób niepełnosprawnych jako nauczycieli, instruktorów i doradców w szkolenia dla różnej kategorii pracowników i zainteresowanych instytucji;
- konsultowanie z osobami niepełnosprawnymi programów szkoleniowych dla pracowników;
- wyrównanie szans rozwojowych i edukacyjnych; tworzenie integralnych form wychowania, nauczania i edukacji;
- udostępnienie edukacji dla wszystkich uczniów niepełnosprawnych: tłumaczenie języka migowego, organizacja służb wspierających;
- włączenie rodziców osób niepełnosprawnych w proces nauczania;
- zapewnienie materiałów, stałych szkoleń dla nauczycieli niepełnosprawnych dzieci oraz dla nauczycieli wspierających.

Spodziewane efekty:

- niwelowanie barier architektonicznych i komunikacyjnych;
- zwiększenie mobilności zawodowej osób niepełnosprawnych;
- przeciwdziałanie osamotnieniu i izolacji społecznej;
- przełamanie niechęci pracodawców wobec osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności;
- uwzględnianie potrzeb osób niepełnosprawnych w działalności placówek użyteczności publicznej;
- ułatwianie osobom niepełnosprawnym codziennego kontaktu z instytucjami życia publicznego;
- przełamanie bariery niewiedzy i nietolerancji w stosunku do osób niepełnosprawnych;
- niwelowanie zjawiska alienacji społecznej osób niepełnosprawnych;
- integracja z najbliższym środowiskiem;
- aktywizacja osób niepełnosprawnych;
- wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie edukacji.

Grupy społeczne zagrożone chorobą alkoholową i narkomanią.

Alkoholizm

Spożywanie alkoholu w nadmiernych ilościach niesie ze sobą wiele negatywnych konsekwencji, a w skrajnym wypadku prowadzi do uzależnienia. Konsekwencje nadużywania alkoholu są wielorakie. Można je podzielić na:

- fizjologiczne (zatrucia, choroby narządów wewnętrznych);
- problemy psychologiczne i egzystencjalne (próby samobójcze, wyobcowanie, zamknięcie się w sobie);
- problemy wypadków (wypadki w pracy i wypadki drogowe);
- dotyczące zachowania i ról społecznych.

Alkoholizm jest poważnym problemem społecznym, rzutującym na pozostałe sfery życia i generującym inne problemy społeczne. W szczególności alkohol prowadzi do wzrostu przestępczości, pogłębia ubóstwo, wywołuje przemoc w rodzinie. Dotyka coraz częściej młodzież, a w skrajnych przypadkach nawet dzieci w wieku szkolnym. Aby go zwalczyć potrzebne są nie tylko programy dla już uzależnionych, ale również działania profilaktyczne zapobiegające uzależnieniom. Spowodowane jest to ofensywą reklamową zwłaszcza producentów piwa, adresowaną do ludzi młodych. Kampanie reklamowe odniosły pożądany z punktu widzenia wytwórców efekt i spożycie piwa systematycznie wzrasta. Osoby te narażone są na zwiększone ryzyko rozwoju choroby alkoholowej.

Narkomania

Od początku lat dziewięćdziesiątych w Polsce obserwowany jest znaczny wzrost używania narkotyków. Szybko rosło rozpowszechnianie eksperymentalnego i okazjonalnego używania substancji nielegalnych wśród młodzieży. Pojawiły się pierwsze sygnały zainteresowania narkotykami wśród dorosłych, zwłaszcza w miastach. Rosły wskaźniki narkomanii rozumianej jako regularne używanie narkotyków powodujące poważne problemy. Zwiększała się podaż narkotyków na nielegalnym rynku i w ślad za tym ich dostępność.

Terminem narkomania określa się stan uzależnienia od środków odurzających. Pojęcie to ma szerokie znaczenie i obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale także stosowanie wszelkich środków wywołujących euforię odurzającą. Nawykowe odurzanie się narkotykami staje się zjawiskiem masowym i groźnym dla zdrowia i życia (nadużywanie silnych środków narkotycznych prowadzi do śmierci, samobójstw na skutek przyjmowania różnych substancji) i dla mienia społeczeństwa (rozboje, rabunki, kradzieże popełnione w celu zdobycia pieniędzy na zaspokojenie głodu narkotycznego).

Cel główny: Aktywna forma przeciwdziałania negatywnym skutkom używania alkoholu i narkotyków oraz bieżące rozwiązywania problemów uzależnień wśród społeczności lokalnej.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków;
- udzielenie rodzicom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Zadania:

- realizacja programów terapeutycznych dla mieszkańców gminy z uwzględnieniem specjalistycznych programów dla młodzieży,
- podnoszenie standardu świadczonych usług zdrowotnych,
- współpraca gminy w zakresie wydawanie orzeczeń (opinii biegłych) dotyczących osób, wobec których toczy się postępowanie o leczenie odwykowe (dostarczanie opinii, wywiadu środowiskowego, itp.).
- rozmowy motywacyjne, objęcie pomocą terapeutyczną, psychospołeczną osób, które podjęły leczenie odwykowe,
- wprowadzenie nowoczesnych metod terapeutycznych i informatycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- szkolenie osób w zakresie pomocy dla ofiar przemocy,
- prowadzenie kampanii miejscowych dotyczących przemocy,
- prowadzenie działań pomocowych na rzecz ofiar przemocy,
- prowadzenie programów edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz ich rodziców w zakresie używania substancji psychoaktywnych, alkoholu i narkotyków,
- organizowanie dla pedagogów szkolnych i nauczycieli prowadzących programy edukacyjno - opiekuńcze, profilaktyczne, socjoterapeutyczne, szkoleń, konferencji, warsztatów itp.,
- wspieranie i włączenie się do kampanii ogólnopolskich, regionalnych, lokalnych w zakresie uzależnień i przemocy wobec dzieci,

- wspieranie i organizowanie dla mieszkańców gminy, zwłaszcza dzieci i młodzieży szkolnej: zabaw, festynów, happeningów ze scenariuszami zawierającymi treści profilaktyczne oraz promujące zdrowy, wolny od nałogów styl życia,
- współpraca z mediami w promowaniu zdrowego stylu życia,
- zaopatrywanie w materiały edukacyjno-profilaktyczne szkół, instytucji działających na rzecz dzieci osób i dorosłych,
- rozszerzenie programu zajęć psychoprofilaktycznych dla dzieci i młodzieży o różne formy zajęć sportowych organizowanych w szkołach i świetlicach,
- wdrażanie programów edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia,
- wspieranie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemami uzależnień,
- wspieranie działań instytucji działających na rzecz rodzin i osób z problemem alkoholowym,
- wspieranie działań na rzecz bezpieczeństwa mieszkańcomi gminy w związku z naruszeniem prawa przez osoby będące pod wpływem alkoholu.

Spodziewane efekty:

- ograniczenie spożycia alkoholu przez mieszkańców gminy;
- zmniejszenie dostępności narkotyków w szkołach;
- zmniejszenie się liczby osób uzależnionych;
- redukcja zjawiska przemocy w rodzinie, których sprawcami były osoby działające pod wpływem alkoholu;
- zmniejszenie strumienia środków pieniężnych kierowanych do osób uzależnionych i ich rodzin;
- ograniczenie zjawiska ubóstwa.

Dzieci i młodzież.

W złożonej rzeczywistości społecznej, tam gdzie występują ubóstwo, bezrobocie i uzależnienia szczególnie dramatyczny jest los dzieci. Wychowują się często przy tym w dysfunkcyjnych rodzinach. Dzieci bywają niedożywione i zaniedbane, doświadczają

przemocy ze strony dorosłych. Poza tymi oczywistymi niedostatkami należy zauważyć, że warunki finansowe w dużym stopniu decydują o szansach edukacyjnych młodego pokolenia. Dzieci z biednych rodzin zagrożone są dziedziczeniem biedy i negatywnych wzorców społecznych, ponieważ wrażliwość w środowisku, w którym zanikają wzorce społeczne. Powoduje to zjawisko dziedziczenia ubóstwa i dysfunkcji występujących w rodzinie. Dlatego tak ważne są działania zarówno w sferze edukacji i profilaktyki, jak i rozbudowany system świadczeń pieniężnych. Uzupełnieniem działań na rzecz dziecka jest akcja dożywiania dzieci w szkołach oraz wyposażania ich w niezbędne przybory szkolne.

Cel główny: Wyposażenie młodego pokolenia w umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne w dorosłym życiu, przede wszystkim kształtowanie odpowiedzialności oznaczającej zdolność właściwego reagowania na wyzwania i nowe sytuacje życiowe.

Cele szczegółowe:

- kształtowanie wśród dzieci i młodzieży postawy odpowiedzialności za: własne życie, zdrowie, fizyczne, emocjonalne, duchowe, wzrost, rozwój, poprawę własnego położenia, edukację i doświadczenie, przyszłość, w szczególności w perspektywie nieuchronności starzenia się;
- wdrażanie wśród dzieci i młodzieży idei samopomocy i samoopieki.

Zadania:

- ochrona dzieci i młodzieży przed przestępczością i przemocą;
- podniesienie jakości pracy przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów;
- zapewnienie pomocy socjalnej dzieciom i młodzieży dotkniętej ubóstwem;
- stworzenie dzieciom i młodzieży warunków do kulturalnego, aktywnego spędzania czasu wolnego;
- promowanie dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej;
- stworzenie nowych miejsc pracy dla absolwentów;
- wspieranie funkcji rodziny;
- przeciwdziałanie dewiacjom i patologii wśród dzieci i młodzieży.

Spodziewane efekty:

- eliminowanie zjawisk patologii społecznej wśród młodzieży;
- wyrobienie nawyków zdrowego, aktywnego spędzania czasu wolnego;
- aktywizacja zawodowa absolwentów szkół średnich;
- ukształtowanie wśród młodego pokolenia aktywności w rozwiązywaniu życiowych

sytuacji problemowych.

2. PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ STRATEGII I PODMIOTY WSPIERAJĄCE

- Burmistrz Miasta i Gminy Ryn,
- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Szkoły Podstawowe i Gimnazjum Publiczne,
- Rewir dzielnicowych w Rynie,
- organizacje użyteczności publicznej,
- stowarzyszenia,
- podmioty składające swe oferty programowe,
- kościoły parafialne.

3. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE STRATEGII

Z uwagi na wagę zagadnień oraz długoletni okres realizacji strategii musi być ona na bieżąco monitorowana. Monitorowanie nie tylko zapewni sprawny i zgodny z harmonogramem postęp realizacji programu, ale również umożliwi ocenę zasadności przyjętych celów podstawowych oraz służących jej realizacji działań. Rzeczywistość społeczna jest obszarem, gdzie procesy zachodzą w sposób niezwykle dynamiczny i dlatego strategia musi mieć wbudowane mechanizmy pozwalające na ewaluację osiąganych wyników i korektę wyznaczonych zamierzeń.

Monitorowanie umożliwi zatem:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągnięcia celów;
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji;
- dokonanie bieżących korekt i poprawek;
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych;
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach.

Za proces ten będzie odpowiadał powołany przez Burmistrza Miasta i Gminy Ryn Zespół Zadaniowy ds. wdrożenia, realizacji i monitorowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

4. FINANSOWANIE STRATEGII

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w Strategii jest jej finansowanie. Przewiduje się następujące źródła finansowania proponowanych działań:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy finansowane z jej dochodów;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- możliwe do pozyskania środki funduszy krajowych (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych);
- możliwe do pozyskania środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

5. OKRES REALIZACJI PROGRAMU

Strategia będzie realizowana w latach 2007 – 2013. Wybór tego okresu nie jest przypadkowy. Z jednej strony siedmioletni okres realizacji dla programów społecznych nie jest terminem długim, z drugiej zaś pokrywa się z przyjętym w Unii Europejskiej okresem budżetowania. Członkostwo Polski w strukturach Unii daje gminom niepowtarzalną szansę korzystania z różnych środków pomocowych, również w zakresie pomocy społecznej. Jednym z warunków uzyskania wsparcia jest posiadanie spójnej, całościowej wizji polityki społecznej gminy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych odpowiada tym warunkom.

IX. ZAKOŃCZENIE

Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta i Gminy Ryn pozwoli na celowe, systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonego celu. Sukces jej realizacji zależy od wielu czynników, zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Największym z zagrożeń jest zahamowanie rozwoju gospodarczego kraju i osłabienie tendencji wzrostowych. Wzrost poziomu dochodów ludności stanowić będzie najlepszą gwarancję rozwiązywania podstawowych problemów społecznych, jakimi są bezrobocie, ubóstwo i alkoholizm.

Realizacja strategii wymaga zaangażowania całej wspólnoty. Nie bez znaczenia jest również wsparcie instytucji pożytku publicznego, kościoła czy władz szczebla powiatowego i wojewódzkiego.

Wdrożenie programu przyczyni się do znaczącego ograniczenia występujących na terenie gminy problemów społecznych. Jego efektem będzie znaczący wzrost poziomu życia obywateli oraz integracja lokalnej społeczności. Gminie zaś pozwoli na ograniczenie wydatków na szeroko rozumianą pomoc społeczną i skierowanie większej ilości środków na modernizację i rozwój.